

L' Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears en el primer terç del segle XX

Miquel Bruguera

1 de febrer de 2022

La medicina a Barcelona en el primer terç del segle XX

- Catalanisme mèdic
- Nova Facultat de medicina
- Hospital Clínic (1906) i Hospital de Sant Pau nous (1916)
- Laboratori microbiològic municipal (Drs. Ferran, Turró, i Gonzalez)
- Escola d'Infermeria de la Mancomunitat (Dr. B. Pijoan)
- Sindicat de Metges de Catalunya
- Revistes mèdiques
- Cos de metges titulars

La medicina a Europa

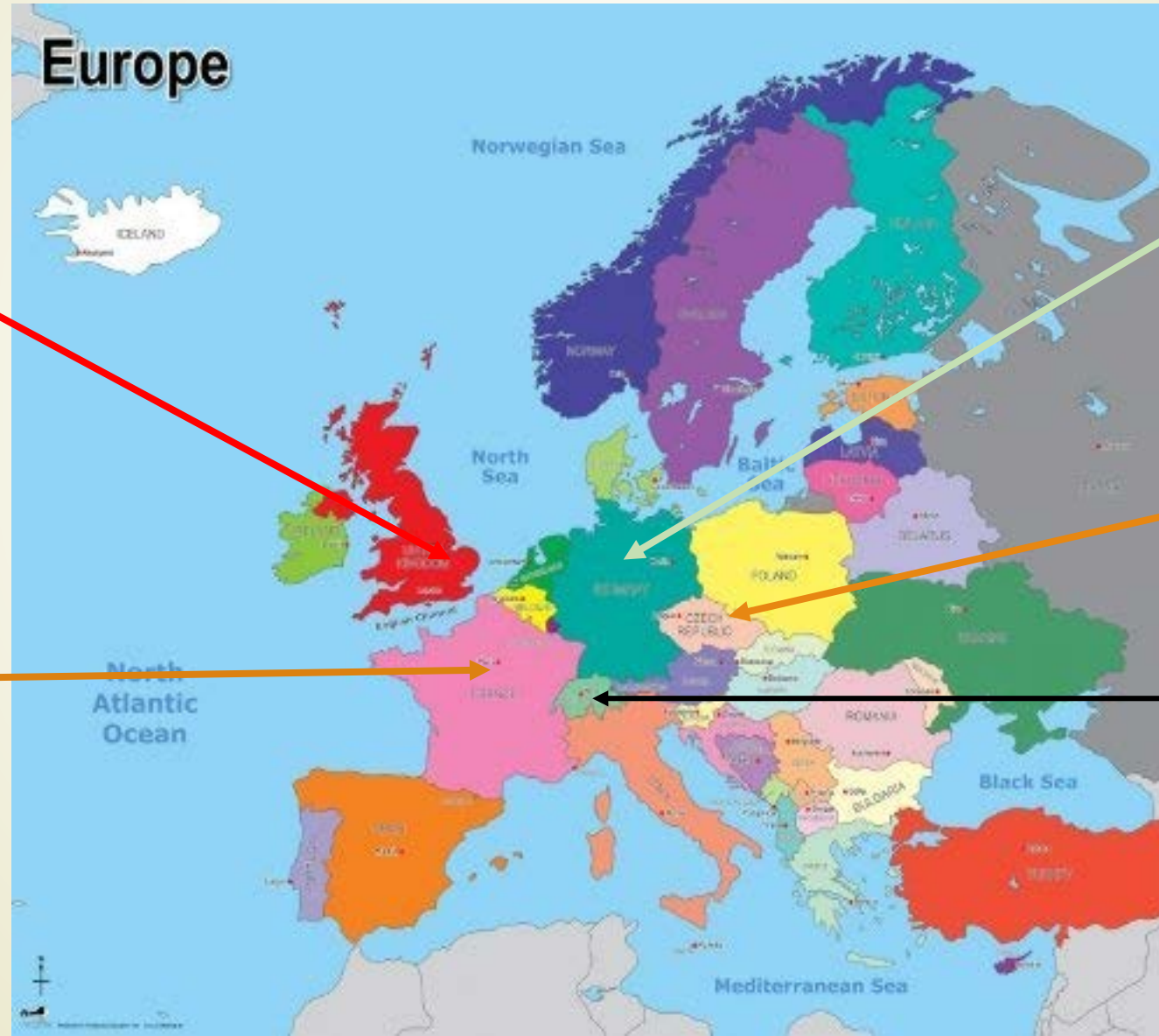
Londres (Antisepsia,
Neurologia)

Partis (Urologia,
Oftalmologia,
Pediatria)

Berlin (Cirurgia, AP,
Bacteriología)

Viena (Cirurgia,
Ortopedia)

Berna (Cirurgia)

Visites i estades a centres mèdics estrangers

- S'inicien a l'últim terç del segle XIX
- Només una part son pagades amb beques
- Predominantment a París
- L'idioma condiciona l'elecció

Mètode

- Revisió biografies dels metges inclosos en la Galeria de Metges Catalans que van acabar la carrera en el primer terç del segle XX
- Identificar els que van fer una estada en algun centre mèdic europeu després de graduar-se
- Ordenar-los per especialitat
- Registrar el lloc on van fer la estada i el nom del mestre

Especialitats dels que viatgen a fer una estada de post-grau

➤ Med. Interna i especialitats	11	➤ Oftalmologia	7
➤ Cirurgia i Ortopedia	13	➤ Psiquiatria	4
➤ Urologia	7	➤ Pediatria	4
➤ Dermatologia	5	➤ Ginecologia	5
➤ Laboratori	7	➤ Altres (Rx, ORL...)	5

68 metges

Informació obtinguda de la Galeria de Metges Catalans

Ciutats elegides

► Paris	37
► Alemanya	5
► França	3
► Yale	1
► Viatge Europa	5
► Viena	8
► Nova York	4
► Berna	3

Informació obtinguda de la
Galeria de Metges Catalans

Els uròlegs catalans es formen a l'Hospital Necker de Paris

La "Clinique des voies urologiques" de l'Hospital Necker, referent mundial per la Urologia

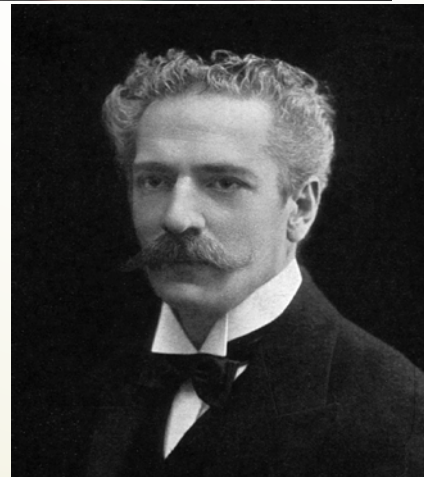
E.
Sacanella

V. Azcarreta

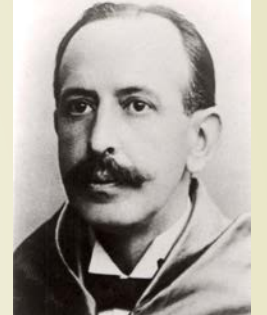
F. Guyon

J. Albarrán

N. Serrallach

JM Bartrina

V. Compañ

Eduard
Perearnau

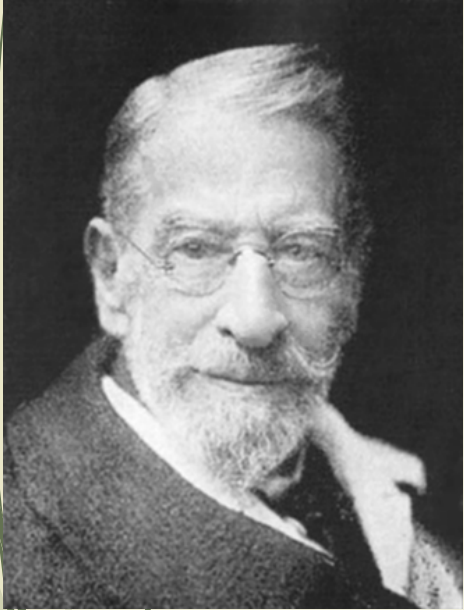

Els dermatòlegs se'n van a l'Hôpital Saint Louis de Paris

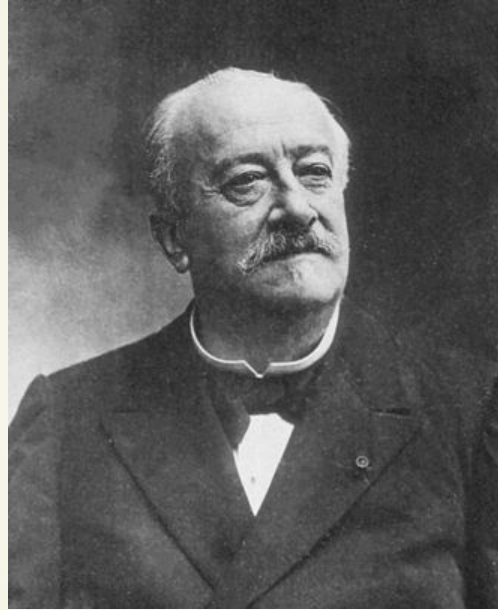

Staff del servei de Dermatologia de l'Hôpital Saint Louis a final del segle XIX i principis del XX

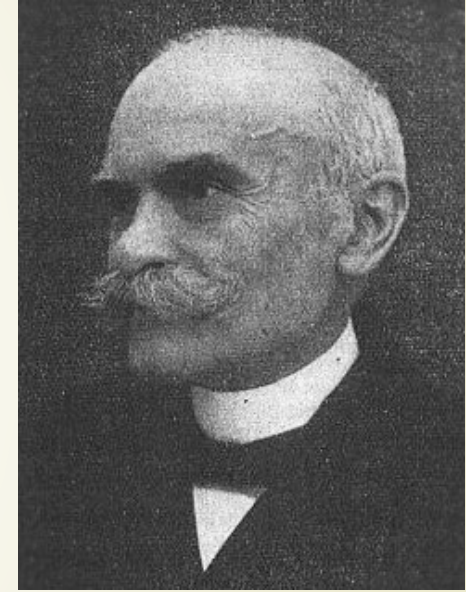
Ferdinand-Jean
Darier

Jean-Alfred
Fournier

Raymond
Sabouraud

Louis-Anne-Jean
Brocq

Els dermatòlegs catalans que van anar al Saint Louis

Segle XIX

Pelai Vilanova

Josep Tutau

Josep Viñeta

Segle XX

J. Cabre
Claramunt

Pau Umbert

Lluís Grau

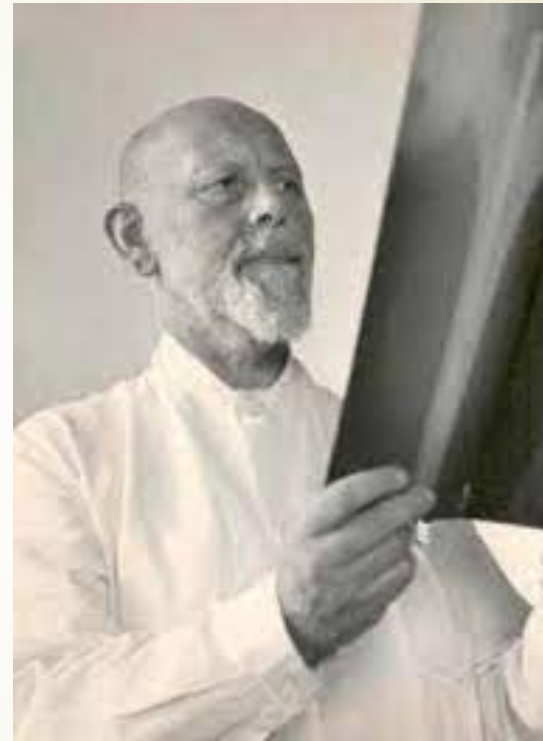
A. Carreras V.

Böhler es el mestre dels ortopedes catalans

Mutua d'Accidents
de Treball (Viena)

Lorenz Bohler

Traumatòlegs catalans que van anar a Viena

J. Trias i Pujol

J. Trueta

J. Soler Terol

F. Jimeno Vidal

E. Roviralta

La formació quirúrgica

Paris

- **Enric Ribas i Ribas.** H. Beaujon (Prof. Paul J Tillaux)
- **Antoni Cortés** H. Val de Grace (Dr. Hippolyte Morentin)
- **Hermini Castells.** H. Enfants Malades. (Prof. L. Ombredanne)
- **Josep Usúa.** Hôpital de la Pitié (Prof. Daniel)

Berna

- **Salvador Cardenal, Lleó Cardenal i Joan Marimòn**

Hosp. Univ. Berna, (Theodor Kocher)

Berlin

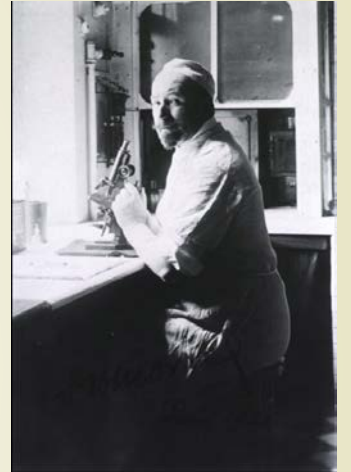
- **J. Soler Roig,** Hospital Charité (Prof. Ferdinand Sauerbruck)

Les sortides dels oftalmòlegs. I. A Paris

- ▶ Clínica Dr. Wecker,
Louis, (1832 – 1906)
Menacho
Delmiro de Caralt
Lluís Verderau Solà

- ▶ Hôpital Lariboisière
(Dr. Victor Morax,
1866 – 1935)
Joan Ribas Casas
Ignasi Barraquer

- ▶ Clínica Dr. Galizowski,
Xavier, (1832 – 1907)
Joan Ant. Barraquer

Les sortides dels oftalmòlegs. II A altres llocs

- ▶ Lausane, Eye Hosp.
Dr. Jules Gonin,
(1870 – 1935)

Bonav. Carreras
Hermen. Arruga

- ▶ Berlin, Dr. HL Schoeler,
(1844 – 1918)

Joan Gelpí Jofre

- ▶ Viena Dr. Ernest Fuchs,
(1851 – 1930)

Simon de Guilleume

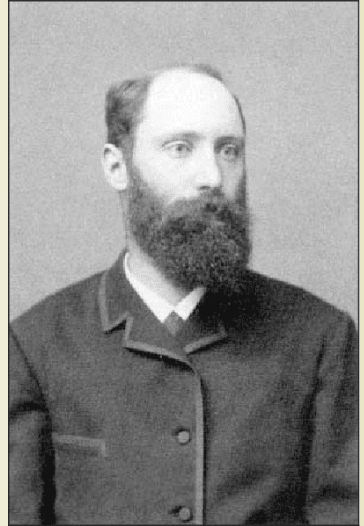

Figure 2. Portrait of the younger Ernest Fuchs

On va la gent que fa laboratori

Microbiòlegs

- ▶ Pau Cartanyà I. Pasteur
- ▶ Valls Conforto I. Pasteur
- ▶ Manuel Armangué,
Fundació Rockefeller

Fisiòlegs

- ▶ M Dalmau Yale Univ.
- ▶ R. Carrasco Yale Univ.
- ▶ J. Bofill FR. New York
- ▶ O. Anguera Estrasburg

Conseqüències de les sortides a l'estranger

- Millora del nivell professional personal i de l'entorn
- Incorporació de nous procediments i tècniques
- Establiment de connexions amb mestres

- En resum: aproximació de la medicina catalana a la medicina europea de la millor qualitat.

➤ MOLTS GRÀCIES PER LA SEVA ATENCIÓ

Marc històric

- Creació de la lliga regionalista
  - El catalanisme mèdic
  - Mancomunitat de Catalunya
  - Dictadura de Primo de Rivera
  - Proclamació de la 2ª República
-

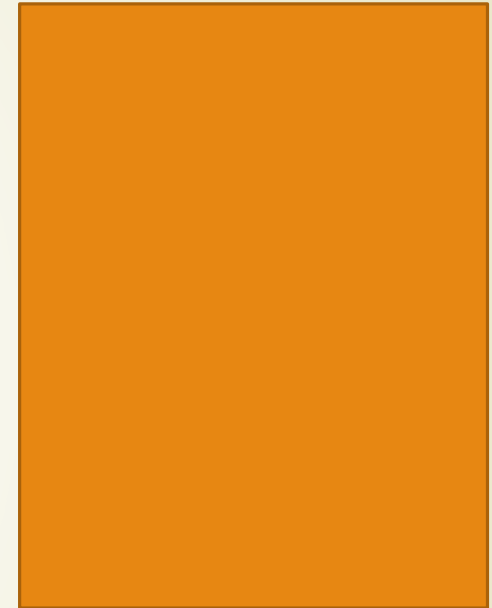
Els primers en marxar

**Antoni de
Gimbernà**
1774 - 1778
Paris, Londres,
Lovaina

Marià Ribas
1774 - 1778
Paris, Londres, Lovaina

Antoni Cibà
1791-1792
Londres i Aberdeen